

Prečo a ako používať
detské zadržiavacie zariadenia (autosedačky)
Praktické rady

N A R I A D E N I E V L Á D Y Slovenskej republiky č. 554/2006
zo 6. septembra 2006
o povinnom používaní bezpečnostných pásov a detských zadržiavacích zariadení
vo vozidlách určitých kategórií

Dôvody pre používanie autosedačiek

- pri prudkom brzdení alebo náraze je každá osoba vo vozidle vrhnutá obrovskou silou dopredu,
- napríklad u desaťkilového dieťaťa pri náraze v rýchlosti 50 km/h je táto sila veľká, akoby dieťa vážilo 300 kg ! (vždy 30 krát viac)
- náraz pri rýchlosti 50 km/h bez detskej sedačky je porovnateľný pádu z výšky 10 m (3. poschodia budovy), je to rovnaký hazard, ako ho nechať na parapete otvoreného okna na treťom poschodí,
- treba pripútať dieťa aj pri jazde v obci (cesta do školy, na nákup, do kina, ...)
- náraz v rýchlosti 15 km/h bez detskej sedačky môže byť pre dieťa už smrteľný
- najviac detí pri nehodách zomiera v aute (nie ako chodci alebo cyklisti)
- nezaistené deti v aute umierajú pri nehode 7x častejšie než deti zabezpečené v autosedačke
- havárii často zabrániť nemôžete, smrti Vášho dieťaťa však ÁNO

Omyly

- pripútať malé dieťa (menšie ako 150 cm) štandardným bezpečnostným pásom
 - pás pôjde cez krk – dieťa sa pri náraze uškrtí!
- držíte dieťa v náruči v aute
 - pri náraze ho nikdy neudržíte (i pri nízkej rýchlosti 50 km/h a pri váhe dieťaťa 10 kg by mamička musela byť schopná udržať 300 kg), naopak ho rozdrvíte hmotnosťou svojho tela
- pokiaľ pripútať seba a dieťa jedným bezpečnostným pásom
 - pri náraze dieťa rozdrvíte svojou hmotnosťou

Pre koho sú určené sedačky

Sedačky sú určené pre deti menšie ako 150 cm. Vyššie dieťa sa pripúta bezpečnostným pásom.

Ako vybrať správnu autosedačku

- základným kritériom je hmotnosť dieťaťa a tiež jeho výška (nesmie prerastať sedačku)
- ďalej musí byť technicky a tvarovo vhodná do Vášho automobilu

Existuje niekoľko skupín sedačiek pre rôzne veľké deti. Pre akú skupinu je sedačka určená, poznáme ľahko podľa skúšobnej značky, ktorá je na nej umiestnená.

Skúšobná značka

obsahuje

- meno výrobcu, názov produktu,
- značenie - Universal znamená, že schválená sedačka je použiteľná takmer v každom aute,
- udáva váhový rozsah a rozsah použitia,
- v krúžku je skúšobný symbol a kód štátu,
- číslo skúšobnej značky, udáva aj verziu normy, sériové číslo.

Bude sedačka vhodná pre Váš automobil?

Na skúšobnej značke je tiež údaj o možnostiach použitia. Väčšinou je uvedené označenie „Universal“, takáto sedačka je vhodná pre všetky vozy.

Aj tak ju musíte pred nákupom vo Vašom voze vyskúšať, lebo ako jednoduchá či komplikovaná je montáž a používanie, je u každého typu vozu veľmi odlišná.

Stále viac nových automobilov je dnes vybavených úchytkami pre tzv. ISOFIX-sedačky. Pri tejto technike je špeciálna sedačka jednoducho zasunutá do uložených západiek vo voze. Montážne chyby pri tejto technike sú prakticky vylúčené. Ak je to vo Vašom aute možné, mali by ste ISOFIX-sedačku používať.

Pri montáži detskej sedačky do automobilu vždy dbajte na návod na používanie! Sedačka musí byť uchytená bezchybne.

Výber podľa hmotnosť dieťaťa

Základným kritériom pre výber je hmotnosť dieťaťa. Sedačky sú preto rozdelené do skupín od 0 až III, ktoré odpovedajú určitej hmotnostnej kategórii. Orientačne sú tiež uvedené vekové hranice.

Skupina 0 a 0+

0 - 13 kg (Najmenšie deti)

Dojčatá musia byť prepravované v sedačke (škrupine, vajíčko), ktorá umožňuje transport v pololežiacej polohe. Upevňuje sa vždy v polohe proti smeru jazdy.

Rozhodujúcou prednosťou je, že dieťa v tomto type sedačky je v prípade kolízie pritlačené a podoprené celým telom.

Odporúčame sedačku upevňovať vždy na zadné sedadlo automobilu.

Pozor – ak chcete sedačku umiestniť na predné sedadlo, nesmie byť na tomto mieste aktívny airbag. Ak ho nie je možné vypnúť, nikdy tam sedačku neumiestňujte. Aktívny airbag je pre dieťa smrteľne nebezpečný!

V prvých 4 mesiacoch cestujte s dieťaťom len v naliehavých prípadoch. Príliš dlhý pobyt dieťaťa v ohnutej polohe môže ohroziť zdravý vývoj dieťaťa.

Pokiaľ dieťa dosiahne maximum hmotnosti pre tento typ sedačky, alebo keď je vrchol hlavy dieťaťa vyšší než vrchol sedačky, premiestnite dieťa do novej autosedačky odpovedajúcej aktuálnej hmotnosti dieťaťa.

Skupina I 9 – 18 kg (cca 1 až 4,5 roku)

Tieto deti by už mali vedieť sami sedieť, ale zo začiatku potrebujú oporu do všetkých strán.

V tejto skupine je možnosť voľby medzi týmito systémami:

- **systém k upevneniu proti smeru jazdy** – veľmi vysoké ochranné pôsobenie pri čelnom náraze

- **systém so záchytným telesom** - dieťa je chránené pri najčastejších čelných a bočných zrážkach. Fyzikálne sily, ktoré pôsobia na dieťa pri nehode, sa rovnomerne rozložia na celou chrbtovú zadnú oblasť.

- **systém nohavicových popruhov** - v týchto sedačkách sú deti pripútané na sedenie upraveným popruhovým systémom. Sedačky tohto typu sú preto obľúbené, pretože sú pre deti skutočne pohodlné a ponúkajú viac uspokojujúcich a spánkových polôh. U malých detí je vyššie riziko poranenia krčnej chrbtice pri nehode.

- **trojbodový pásový systém** – táto sedačka nemá vlastný popruhový systém. Dieťa sediace v sedačke je zaistené trojbodovým bezpečnostným pásom vozidla. Polohu popruhu je možné prispôbiť individuálne podľa veľkosti dieťaťa. U malých detí do 13 kg sú problémy s optimálnym prispôbením pásov k postave. Výhodné je, že sedačka môže byť rýchle a bez námahy

premiestnená z jedného vozidla do druhého.

Skupina II 15 – 25 kg (cca 3,5 – 7 rokov)

Pokiaľ dieťa vyrástlo už zo sedačky skupiny I, máme možnosť voľby medzi dvomi metódami zabezpečenia:

- **zadržiavacie systémy so zadržiavacím telesom** - táto sedačka nemá vlastný popruhový systém. Dieťa sedí na normálnom sedadle, zádržné teleso je umiestnené cez nohy dieťaťa a je buď pripútané

trojbodovým pásem alebo bedrovým pásom.

- **zadržiavacie systémy so zvýšeným sedením** - z počiatku v kombinácii s chrbtovou alebo spánkovou oporou.

Tieto systémy sú určené nielen pre skupinu II (15 – 25 kg), ale tiež skupinu III (22 – 36 kg). Môžu byť teda používané až do doby, keď už dieťa žiadny špeciálny zadržiavací systém nepotrebuje. Tieto sedačky sú používané v spojení s trojbodovým pásem, keď je poloha pásu vhodne upravená k postave dieťaťa.

Skupina III 22 - 36 kg (od 6 let do výšky 150 cm)

U tejto skupiny sú deti a rodičia často nedbalí pokiaľ sa týka použitia sedačky. Odolajte pokušeniu, že dieťa už je veľké a môže byť zaistené systémom pre dospelých.

Detské sedačky je treba používať až do telesnej výšky 150 cm.

Ak je používaný len pás pre dospelých bez detskej sedačky, je to pre dieťa s menšou výškou nebezpečné. Pás sa môže zarezať do mäkkých častí brucha alebo na krku dieťaťa a ťažko ho zraniť.

Od hmotnosti 25 kg prichádza do úvahy len jeden druh zádržného systému:

Zvýšené sedadlo, ktoré je používané spolu s trojbodovým bezpečnostným pásom vozidla. Vedení popruhu vďaka zvýšenému sedadlu je uvedené do správnej polohy a dieťaťu nehrozí žiadne riziko poranenia. Pás je vedený tak, ako u dospelých - v oblasti panvy

a cez kľúčnu kosť – nie na krku. Zvýšené sedadlo zabraňuje okrem toho i tomu, že dieťa pri náraze neprekídne pod popruhom.

Užitočné rady

- Chráňte svoje dieťa používaním správnej detskej autosedačky, ktorá poskytuje štandardné zabezpečenie a je vhodná pre hmotnosť a výšku Vášho dieťaťa.
- Keď umiestňujete detskú sedačku do auta, vždy sa riad'te priloženým návodom.
- Uistite sa, že detská sedačka je správne umiestnená vždy, keď ju chcete použiť. Vždy si ponechajte kópiu návodu pre umiestnenie autosedačky v aute. Pokiaľ je sedačka správne pripútaná, nedá sa s ňou takmer pohnúť.
- Vždy sa presvedčte, že dieťa je správne pripútané (popruhy tesne priliehajú k telu, iba plochú dlaň je možné vložiť), že neprekídne pod pásmi a že pásy nevedú cez krk. Vyvarujte sa tiež viac vrstiev oblečenia.

- Nikdy nevozte dieťa bez správnej sedačky, i keď idete na krátku vzdialenosť.
- Dávajte sami dobrý príklad tým, že používate bezpečnostné pásy.

Rady pri nákupe

- Pri nákupe sedačku vyskúšajte s dieťaťom a nechajte si odborne ukázať, ako ju umiestniť do automobilu. Žiadajte návod v slovenskom jazyku.
- Sedačka musí byť pre dieťa bezpečná i pohodlná, a príjemná.
- Pokiaľ kupujete sedačku z druhej ruky, presvedčte sa, že nevykazuje mechanické poškodenie a že je úplne funkčná. Opäť žiadajte návod na použitie.

Hlavné chyby pri používaní autosedačiek

1. Nedostatočné pripevnenie

Detská sedačka sa nehodí do auta alebo k dieťaťu. To znamená, že pri nákupe nebola vyskúšaná alebo odporúčanie bolo nesprávne.

2. Chybná montáž

Veľmi často spočíva v tom, že sa pri montáži nepostupovalo presne podľa návodu.

3. Slabo uchytená sedačka, príliš voľne pripútané dieťa

Tento problém sa najčastejšie vyskytuje u detských sedačiek (škrupina, vajíčko) a u systému „nohavicových popruhov“. V jednom prípade nie je detská sedačka uchytená popruhom ku karosérii čo možno najpevnejšie a v druhom prípade je dieťa pripútané sedadlovými bezpečnostnými pásmi príliš voľne.

Zdroj: MD ČR

Upravil: Ing. Ján Kadúc
0903 441 760

Júl 2007